

CHỦ ĐỀ: THƯƠNG YÊU MẸ HIỀN

Biên Soạn:
Phan Anh Dũng
Rockville, Maryland USA

Hiệu đính: 5/5/2022

MỪNG NGÀY LỄ HIỀN MẪU

**HAPPY
MOTHER'S DAY**

5-10-09

The time is now

If you ever going to love me,
Love me now while I can know
The sweet and tender feelings
Which from true affection flow.

Love me now
While I am living.

Do not wait until I'm gone
And then have it chiseled in marble,
Sweet words on ice-cold stone.

If you wait until I am sleeping
Never to awaken,

There will be death between us
And I won't hear you then.

So, if you love me, even a little bit,
Let me know while I am living
So I can treasure it.

Anonymous

Lúc Bây Đây

Nếu con yêu Mẹ con ơi
Hãy yêu khi Mẹ còn nơi cõi trần
Mẹ còn cảm nhận tình chân
Ngọt ngào, êm dịu con dâng tràn đầy.
Hãy yêu Mẹ lúc bây đây
Khi mình chung sống vui vầy một nơi
Đừng chờ khi Mẹ qua đời
Rồi con mới tỏ những lời yêu thương
Khắc vào nền đá hoa cương
Mộ bia lạnh lẽo khó vương tình người.
Nếu chờ khi Mẹ ngủ vùi
Nghìn thu an giấc dưới nơi sỏi vàng
Ấm dương chia cách đôi dang
Mẹ nào nghe được con than khóc gì.
Tình con dù ít sả chi
Hãy trao cho Mẹ ngay đi con à!
Khi mà Mẹ chưa lìa xa
Để ta trân quý, thăng hoa cõi lòng!

Tâm Minh Ngô Tăng Giao

(chuyển ngữ)

Mời xem: [bộ tranh của Hoa sĩ Thanh Trí](#)

NHỚ MẸ

Tác giả: Thiếu Tướng **Lê Minh Đảo** & Đại Tá **Đỗ Trọng Huề** (sáng tác trong trại tù cộng sản, khu F biệt giam thuộc Hà Tây).

Tiếng hát: 🎵 **Đan Nguyên & Quốc Khanh** (MP3) -Thiếu Tướng Lê Minh Đảo trả lời Trang Thanh Lan & Phương Hồng Quế – 20 tháng 10, 2015 – về hoàn cảnh sáng tác ca khúc này.

*Những chiều buồn trên đất Bắc, con hướng về Nam con nhớ mẹ nhiều
Mẹ ơi bao nhiêu năm tháng cứ trôi, cứ trôi cho bạc mái đầu
Không gian rưng rưng như sắp đứt
Gió về nghẹn ngào như tiếng nấc
Còn đâu quê hương hoa gắm thơm làn tóc*

*Giã từ miền Nam tang tóc, con sống trăm luân kiếp sống lưu đày
Hằng đêm con nghe thương tiếc, xót xa đắng cay dâng ngạt tháng ngày
Trăng sao tin yêu ai dối trá
Đất trời hiền hòa ai đốt phá
Và đem thê lương che kín núi sông này*

*Mẹ ơi, mẹ biết không?
Còn cháy mãi trong con những lời mẹ cầm tay nói:
“Nắng sẽ về đầy lùi bóng tối
Và yêu thương, và tự do sẽ còn mãi mãi, nhé con!”*

*Giờ này hoàng hôn sắp tắt, con nghĩ gì đây, con nhớ mẹ nhiều
Mẹ ơi bao nhiêu năm tháng cứ trôi, cứ trôi phiêu dạt mái đầu
Quê hương điêu linh con vẫn khóc
Trông chờ ngày về con vẫn thấp
Từng đôi sao đêm như ánh mắt mẹ hiền
Trời mây lung linh soi ánh mắt mẹ hiền
Hồn con rưng rưng con nhớ mắt mẹ hiền
Mẹ mến yêu con thương nhớ nhiều*

ĐÈN KHUYA – Lam Phương [Thanh Thúy hát](#)

*Không biết đêm nay vì sao tôi buồn?
Buồn vì trời mưa hay bão trong tim?
Đã mấy thu qua tôi vẫn đi tìm
Để rồi buồn ơi nghe tiếng mưa đêm*

*Khi bước chân đi lần trong cuộc đời
Lời mẹ hiền ru còn nhớ khôn nguôi:
“Khi lớn con đi trên vạn nẻo đời
Đừng buồn khi lúc tay còn trắng tay”*

*Mưa ơi, mưa ơi, còn nhớ thương hoài
Nhớ khi mẹ lo sớm chiều, nhớ nụ cười khi nâng niu
Đôi tay run run ánh mắt dịu hiền
Biết tìm lại chốn nào?
Mẹ ơi biết chẳng, đêm về quạnh hiu*

*Nghe tiếng mưa rơi mà nhớ thương nhiều
Đường về đèn khuya in bóng cô liêu
Ai biết đêm nay tôi vẫn mong chờ
Tìm đâu những phút vui ngày ấu thơ...*

(Nhạc sĩ Lam Phương khi còn ấu thơ và Mẹ)

Bấm vào tên từng bản nhạc sau đây để nghe:

1. [Ơn Nghĩa Sinh Thành](#) (Dương Thiệu Tước) – **Chung Tử Lưu**
2. [Quê Me](#) (Thu Hồ) – **Hương Lan**
- 2b. [Nhớ Me](#) (Lê Minh Đảo & Đỗ Trọng Huề) – **Đan Nguyên & Quốc Khanh**
3. [Chiều Nhớ Me](#) (Nhạc: Hoàng Trọng – lời: Hồ Đình Phương) – **Hoàng Cung Fa**
4. [Tóc Em Vẫn Là Hương Của Me](#) (Nhạc: Thanh Trang – lời: ý thơ Hà Nguyên Dũng) – **Tâm Hào**
5. [Me](#) (Nhạc: Nguyễn Linh Diệu – lời: thơ Nguyễn Đình Toàn) – **Trần Đại Phước & Lan Hương**
6. [Bông Hồng Cài Áo](#) (Nhạc: Phạm Thế Mỹ – Lời: ý từ bài viết của Thiền Sư Thích Nhất Hạnh) – **Khánh Ly**
- 6a. [Chánh Niệm về Hạnh Phúc](#) qua Bông Hồng Cài Áo – **Thiền Sư Thích Nhất Hạnh**
7. [Lòng Me](#) (Y Vân) – **Bạch Cúc**
8. [Me](#) (Jazzy Dạ Lam) – **Jazzy Dạ Lam**
9. [Me Ở](#) (Nguyễn Thiện Doãn) – **Hoài Phương, Tú Uyên, Hoàng Quân, Duy Linh, nhóm Cadillac**
10. [Me Tôi](#) (Nhị Hà) – **Thái Phương**
- 10a. [Lá Thư Gửi Me](#) (Nhạc: Nguyễn Hiền – lời: thơ Thái Thủy) – **Thái Hiền**
- 10b. [Me Ở](#) (Nhạc: Trần Văn Lý – lời: Trần Văn Nhi) – **Sĩ Phú**
11. [Chắp Tay Về Me](#) (Nhạc: Võ Tá Hân – lời: thơ Nghiêm Xuân Cường) – **Quỳnh Lan**
12. [Công Ơn Cha Me](#) (La Tuấn Dzũng) – **Mai Thiên Vân & Lâm Minh Chí**
- 12b. [Nhớ Me](#) – **Bích Thuận** diễn ngâm

- 12c. [Thương Nhớ Mẹ Hiền](#) (Vũ Đức Nghiêm & Vũ Trung Hiền) – *Thùy Dương*
- 12d. [Rồi Mẹ Như Sương](#) (Nhạc: Trần Chí Phúc – lời: Phan Tấn Hải) – *Trần Chí Phúc*
13. [Lời Mẹ Ru](#) (Trịnh Công Sơn) – *Cầm Vân & Tam Ca Áo Trắng*
14. [Đôi Cả Thiên Thu Tiếng Mẹ Cười](#) – (Nhạc: Võ Tá Hân – Lời: thơ Trần Trung Đạo) – *Bảo Yến*
15. [Bông Hồng Cài Áo \(Trắng\)](#) - (Nguyễn Văn Đông) – *Tâm Hào* / [youtube](#)
16. [Lời Ru Cho Con](#) (Nhạc: Nguyễn Xuân Phương - Lời: thơ Kiều Anh) – *Trần Thu Hà*
17. [Lòng Mẹ](#) (Y Vân) – *Trần Mạnh Tuấn* độc tấu saxophone
- 18a. [Mẹ Hiền Yêu Dấu](#) – (Maman Romeo Santos - lời Việt: Thanh Lan) – *Thanh Lan*
- 18b. [Con Yêu](#) – *Anak* (Nhạc: Freddie Aguilar – lời Việt: Cầm Vân?) – *Cầm Vân*
19. [Mẹ Trùng Dương](#) (Phạm Duy) – *Thái Thanh*
20. [Mẹ Việt Nam ơi, Chúng Con Vẫn Còn Đây](#) (Nhạc: Nguyễn Ánh 9; Lời: thơ Hoàng Phong Linh – Võ Đại Tôn) – *Việt Dzũng, Nguyệt Ánh ...*

NHẠC NGOẠI QUỐC:

- 20b. Mamma – Mẹ (Cherubini & Bixio) – **Lê Hồng Quang**
- 20c. Maman (Romeo Santos) – **Mẹ Hiền Yêu Dấu** (lời Việt: Thanh Lan) – **Julie**
21. Maman, Maman – Mẹ Ơi, Mẹ Ơi (Jo Perrier) – **Jean Jacques**
22. Maman Tu Es La Plus Belle Du Monde – Mẹ Đẹp Nhất Thế Giới (Luis Mariano) – **Luis Mariano**
23. Une Chanson Douce – Khúc Ca Dịu Dàng (Henry Salvador) – **Celine Dion & Henry Salvador**
24. Child – Anak – Con Yêu (Freddie Aguilar) – **Freddie Aguilar**
25. Mother of Mine – Mẹ của tôi – **Jimmy Osmond & Paul Mauriat Band**
26. Oh Mother of Mine – Ôi Mẹ của tôi – **Temptations**
27. A Song for Mama – Khúc Ca Cho Mẹ (Babyface) – **Boyz II Men**

A MOTHER'S LOVE – Jim Brickman

*Thank you for watching over me
All of the sleepless nights you lay awake
Thank you for knowing when to hold me
close
and when to let me go*

*Thank you for every stepping stone
And for the path that always leads me
home
I thank you for the time you took
to see the heart inside of me*

*You gave me the roots to start this life
and then you gave me wings to fly
And I learned to dream
Because you believed in me*

*There's no power like it on this earth
No treasure equal to its worth
The gift of a mother's love*

*Thank you for every sunlit day
That filled the corners of my memory
Thank you for every selfless unsung deed
I know you did for me*

*Thank you for giving me the choice
To search my soul till I could find my
voice
And I thank you for teaching me
To be strong enough to bend*

*You gave me the roots to start this life
and then you gave me wings to fly
And I learned to dream
Because you believed in me*

*There's no power like it on this earth
No treasure equal to its worth
The gift of a mother's love*

I thank God for a mother's love

🎵 [A Mother's Love](#) (youtube) – Sáng tác & hát: **Jim Brickman**

BECAUSE YOU LOVED ME –
Diane Warren

*1. For all those times you stood by me
For all the truth that you made me see
For all the joy you brought to my life
For all the wrong that you made right
For every dream you made come true
For all the love I found in you
I'll be forever thankful baby
You're the one who held me up
Never let me fall
You're the one who saw me through
through it all*

*REFRAIN: You were my strength when I
was weak
You were my voice when I couldn't speak
You were my eyes when I couldn't see
You saw the best there was in me
Lifted me up when I couldn't reach
You gave me faith 'coz you believed
I'm everything I am
Because you loved me*

*2. You gave me wings and made me fly
You touched my hand I could touch the sky
I lost my faith, you gave it back to me
You said no star was out of reach
You stood by me and I stood tall
I had your love I had it all
I'm grateful for each day you gave me
Maybe I don't know that much
But I know this much is true
I was blessed because I was loved by you*

*3. You were always there for me
The tender wind that carried me
A light in the dark shining your love into my
life
You've been my inspiration
Through the lies you were the truth
My world is a better place because of you*

Celine Dion hát: [Because You Loved Me](#)

Một bài hát dân gian nổi tiếng của Ý cho “Mother’s Day”

Thanh Trang (Nam Cali 8 tháng 5, 2009)

Người Việt Nam ta, theo như truyền thống, không có ngày gì gọi là ngày cho Bố hay ngày dành cho Mẹ. Lý do chắc chắn chẳng phải vì dân mình thương Bố hay thương Mẹ kém bất cứ một dân tộc nào trên cõi trần gian này. Lý giải cho thật đơn giản thì tạm có thể đưa ra luận điểm là trong lòng mỗi con người con hiếu thảo nào thì vào bất cứ một giây một phút nào trong mỗi ngày của cuộc đời mình cũng đều có hình ảnh của Bố Mẹ ở đây, và có nói hay viết cái gì đi nữa thì cũng chẳng có chữ nghĩa hay lời lẽ gì mà nói lên được cho hết thứ tình cảm sâu đậm đó.

Có như vậy họa chăng mới giải thích được lý do tại làm sao mà với ngàn áy dân tộc, ngàn áy tí tí con người từ thuở thơ ấu, nhạc nhĩc này kia bắt đầu rộ lên trên khắp qua đất này thì trong lãnh vực thơ tình hay nhạc tình này kia đã không hiếm cái được đồng đảo thiên hạ khắp năm châu biết đến và truyền tụng, trong khi những ngày “Father’s Day” hay “Mother’s Day” ở xứ này chẳng hạn, người ta rao bán hoa, bán quà cáp, bán thiệp mừng Bố mừng Mẹ thì quá dư thừa nhưng phỏng có được bao nhiêu bài hát về người Bố hay người Mẹ nổi tiếng khắp thế giới ngang bằng –về mặt phổ biến- với một bài hát kiểu như “La vie en rose” nói về tình yêu đôi lứa, chẳng hạn ?

Việt Nam ta có rất nhiều bài hát về người Mẹ với giai điệu cùng lời ca tôi nghĩ là đậm đà và sâu lắng hơn về mặt đó so với ca nhạc Âu Mỹ. Ta có “Bà mẹ quê”, “Bà mẹ Gio Linh” của Phạm Duy, “Mẹ ơi” của Trần Văn Lý, “Mẹ tôi” của Nhị Hà, “Lòng Mẹ” của Y Vân, “Lá thư gửi Mẹ” của Nguyễn Hiền (Thơ của Thái Thủy), “Quê mẹ” của Thu Hồ, v.v.. và v.v., không kể cả trăm, cả nghìn bài hát không có tựa đề là mẹ nhưng vẫn có hình ảnh người mẹ trong đó.

Chỉ phiến một nổi là thế giới chẳng ai biết những bài hát đặc sắc đó, một phần có lẽ vì họ không quen với “làn điệu Việt Nam” của dân mình, một phần vì ca sĩ nổi danh ở Âu Mỹ họ quen hát tiếng của nước họ hoặc ngôn ngữ những nước cùng truyền thống gần xa gì đấy với họ, chứ họ không như các ca sĩ Việt Nam ta, từ không ai biết đến cho đến cái đám có người biết đến thì lại rất sành hát những bài hát bằng tiếng Âu Mỹ. (Đến cái nước mà thậm chí ngày nay nghe một số giọng ca Việt Nam, cách phát âm cứ như thể họ hát tiếng Âu Mỹ chứ không còn là tiếng Việt Nam !)

Nhân ngày “Mother’s Day”, tôi không khỏi liên tưởng đến một bài hát gọi là dân gian nhưng có tên tác giả đang hòang, của Ý, đã ra đời từ không dưới một thế kỷ nay. Nó là một bài hát nổi tiếng của Ý tựa là “Mamma” (với hai chữ “m”), nghĩa là “Mẹ”. Và nó phải nổi tiếng lắm thì các danh ca của Ý cỡ như Luciano Pavarotti (đã chết) và Andrea

Bocelli (còn sống) mới từng hát nó không biết bao nhiêu phen trình diễn trước cả nghìn con người. Thế nhưng tôi đổ ai lên “Internet” rồi đánh máy vào cái mục “search” mà tìm ngay ra được tông tích của bài hát này!

Đụng vào đấy một cái là chỉ thấy lòi ra toàn những cái “links” dẫn đến những bài kiểu như “Mamma mia” do nhóm ABBA khi xưa trình diễn. Cũng may mà trong cái CD gồm 25 ca khúc phổ thông thuộc loại “bắt tử” của nước Ý do hai anh em nhà Armando Valsani và Nino Valsani thì có ghi tên các tác giả bài hát cho tôi nhờ; (một người làm phần nhạc, một người làm phần lời). Bài hát này hẳn cũng phải phổ thông lắm đối với dân Ý thì trong phim “The Godfather Tập II” đạo diễn người ta mới cho đưa vào một “scène” ở đoạn đầu, khi anh chàng Corleone –lúc đó chưa là “Don”- đi xem một vở nhạc kịch dân gian ở một rạp hết sức bình dân tại New York !

Kèm theo đây là lời của bài hát “Mamma” mà trong CD tôi có trong tay thì ghi tác giả là C.A. Bixio, trong khi phần nhạc là của B. Cherubini. Tôi đã dịch lời hát từ một bản dịch từ nguyên tác ra tiếng Anh.

Tôi có một ông bạn Mỹ có vợ là người Ý. Tôi đem bản dịch tiếng Anh đi hỏi bà ta xem họ dịch ra như vậy đã chính xác hay chưa thì bà ta nói: “Over all, it's OK !” Bài hát do [Armando Valsani hát](#), với dàn nhạc phụ họa “Orchestra Di Napoli” của Ý do người Ý Cido Bianchi điều khiển.

Mamma

MAMMA SON TANTO FELICE
PERCHE RETORNO DA TE
LA MIA CANZONE TI DICE
CHE IL PUI BELGIORNO PER ME
MAMMA SON TANTO FELICE
VIVERE LONTANO PERCHE
MAMMA SOLO PER TE
LA MIA CANZONE VOLA
MAMMA SARAI CON ME
TU NON SARAI PIU SOLA
QUANTO TI VOGLIO BENE
QUESTE PAROLE D'AMORE
CHE TI SOSPIRA IL MIO CUORE
FORCE NON S'ODONO PIU
MAMMA MA LA CANZONE MIA, PIU BELLA SEI TU
SEI TU LA VITA E PER LA VITA NON TI LASCIO MAI PIU

SENTO LA MANO TUA STANCA
CERCA I MIEI RECCIOLI D'OR
SENTO E LA VOCE TI MANCA
LA NINNA NANNA D'ALLOR
OGGI LA TESTA TUA BIANCA
IO VOGLIO STRINGERE AL CUOR
MAMMA MA LA CANZONE MIA, PIU BELLA SEI TU
SEI TU LA VITA E PER LA VITA NON TI LASCIO MAI PIU

Me

*Mẹ ơi, lòng con rất vui vì nay đang trên đường trở về với Mẹ
Những bài hát của con là để nói với Mẹ rằng đây là ước mơ lớn lao nhất trong đời con
Mẹ ơi, con rất vui sướng khi nghĩ rằng đâu có lý do gì khiến mẹ con mình phải xa
nhau như thế !*

*Mẹ à, bài hát này đây là chỉ để dành riêng cho Mẹ
Mẹ ơi, rồi đây Mẹ sẽ có con bên Mẹ, Mẹ sẽ sẽ không còn phải cô đơn
Con thương Mẹ biết là chừng nào*

*Những lời hát từ trái tim con dành cho Mẹ đây có thể là đã lỗi thời
Thế nhưng Mẹ à, Mẹ là bài hát đẹp nhất trong đời con
Mẹ là cuộc đời của con và suốt quãng đời còn lại con hứa sẽ không bao giờ xa Mẹ
nữa !*

*Con như cảm thấy được đôi bàn tay đã mệt mỏi của Mẹ luồn qua mớ tóc (quăn hoe
vàng) của con*

*Con cảm thấy được như thế, kể cả giọng nói của Mẹ nay đã yếu đi khi Mẹ hát lại bài ru
con ngày xưa*

*Ngày hôm nay mái tóc của Mẹ đạ bạc màu
Và con chỉ muốn được ôm mái tóc đó thật sát với trái tim mình*

*Mẹ ơi, bài hát này là chỉ dành riêng cho Mẹ
Mẹ sẽ sống bên con và sẽ không còn phải cô đơn nữa*

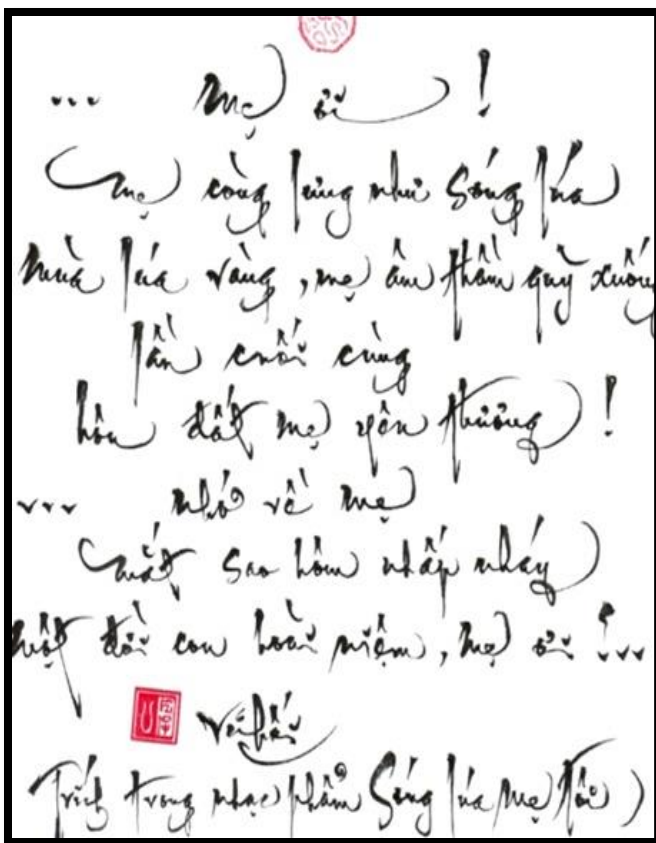
*Con yêu thương Mẹ biết là nhường nào
Những lời hát biểu hiện tình thương tự lòng con dành cho Mẹ đây có thể là đã lạc hậu
Thế nhưng Mẹ ơi,*

*Mẹ là bài hát đẹp nhất của đời con
Mẹ là cả cuộc đời của con
Và suốt quãng đời còn lại con sẽ không bao giờ rời xa Mẹ
Không bao giờ nữa Mẹ ơi !*

(Bản dịch của Thanh Trang)

Sóng Lúa, Mẹ Tôi – Vũ Hối

Mẹ ơi! Mẹ ơi!
Một đời bạc vôi
Trắng xóa mái đầu
Bốn mùa mưa nắng
Gánh ưu tư, trĩu nặng mảnh vai gầy
Mẹ ơi! Mẹ ơi!
Màu da Mẹ
Sạm nắng rẫy khoai
Gương mặt Mẹ
Chằng chịt vết nhăn
Đường thẳng trầm
In rõ bước chân con
Tình thương của Mẹ
Điệp trùng sông núi
Mẹ ơi! Mẹ ơi!
Mẹ quên đời, tìm lụn đèn khuya
Từ phía mưa giăng
“Bên ráo con ngủ
Bên ướt Mẹ nằm”
Mẹ ơi! Một đời lạnh lẽo
Nhớ về Mẹ!
Mắt sao hôm nhấp nháy
Một đời con hoài niệm
Mẹ! Mẹ Việt Nam ơi!

Sông Trăng Tình Mẹ

Những vần thơ cho Mẹ
Trái dài mấy sông trăng
Những vần thơ cho Mẹ
Trong tim con thường hằng

Mẹ là Trăng sáng, ơi Trăng
Là hương Hoa Bưởi đêm rằm óng tơ
Mẹ là đó, những bài thơ
Bài thơ bất tận hương mơ cuộc đời

Cho con tươi thắm nụ cười
Vượt bao gian khổ dù đời nhiều khê
Mẹ là suối ngọt con về
Mẹ là bóng mát chờ che cuộc đời

À ơi, tiếng Mẹ ru hời
Tiếng ru ấm cả vùng trời hoa niên
Dịu dàng ánh mắt Mẹ hiền
Nguồn thơ trong sáng triển miên năng
vàng
Thuyền con đi vạm dặm trường
Cũng về bên Mẹ chiếu dương ánh
hồng
Bao la tình Mẹ mệnh mông ...

Tuệ Nga

Con Mang Tình Mẹ Hồn Nhiên Vào Đời

Mẹ ru con tiếng ngọt bùi
Như ca dao đẹp, như lời nước non
Như sông ra Biển về Nguồn
Còn mang tình mẹ trong hồn láng
láng

Qua bao nhiêu dặm đường trần
Qua bao nhiêu khúc bâng khuâng
phận người
Lời ru của mẹ chơi vui ...
Lời ru đắm thắm ... à ơi tiếng thắm

Cho con trở lại mùa xuân
Cho con nhớ bước chân trần, đôi hoa
Cho con lại nhớ quê nhà
Giờ quê biển biệt cách xa muôn trùng

Trong con núi Tản sông Hồng
Trong con Tình Mẹ mệnh mông biển
trời
Tạ ơn con được làm người
Làm thơ thả gió nhớ lời mẹ ru

Mẹ ru con ý dung từ
Mẹ là suối ngọt thiên thu mẹ hiền
Mẹ Nguồn Nhân Ái Vô Biên
Con Mang Tình Mẹ Hồn Nhiên
Vào Đời ...

Tuệ Nga

🎵 **SÔNG TRĂNG TÌNH MẸ** – Nguyên Nhu phổ nhạc; tiếng hát: Hương Giang

Ngày Lễ Mẹ

Đóa hồng tươi một nụ
Em cài ve áo tôi
Ngày lễ Mẹ quê người
Giữa đàn con đoàn tụ

Mẹ anh ngoài chín mươi
Cách biệt hai phương trời
Ta nửa đời lưu lạc
Mẹ một đời đơn côi!

Nụ hoa trắng cành mềm
Anh ghim ngực áo em
Mẹ hiền còn đâu nữa
Đã mất rồi, tháng Giêng

Em gục đầu vai tôi
Nước mắt từng giọt trôi
Xót xa không về được
Ngày Mẹ bỏ trần đời

Ta ôm em vào lòng
Kỷ niệm về mang mang
Lên xe hoa ngày cưới
Thương Mẹ lệ tuôn dòng

Mẹ tần ngần bên cửa
Em chân chừ không đi
Người giận hờn quay mặt
Dấu lệ nhòa trên mi!

Ta ngục tù lao đao
Em trắng ngọn đèn hao
Trầy vai bầy con dại
Trái tim vẫn ngọt ngào

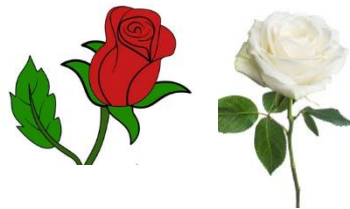
Hôm nay ngày của Mẹ
Bốn đóa hồng cho con
Đất người uơm trái ngọt
Con rạn vỡ tâm hồn

Chưa tàn đêm thức giấc
Gối còn vương tóc nồng
Quê nhà em chạy bữa
Xứ người vẫn long đong!

Em như loài gỗ kiến
Tìm gỗ mục quanh năm
Ta tựa loài chim biển
Một thời với bão giông

Hôm nay ngày lễ Mẹ
Nhà ta đổ bóng hồng
Riêng em cành hoa trắng
Đêm về buồn mênh mông!

Hạ Nhiên Nguyễn Tấn Í

Mời xem và nghe (youtube): [Ơn Mẹ](#)

nhạc & lời: **Lê Đình** – tiếng hát: **Trang Mỹ Dung**

“Kính dâng lên Mẹ tấm lòng của con”

[Dâng Mẹ](#) – Lời: **Thích Nữ Như Minh** – Nhạc & trình bày: **Hà Thanh**
youtube: **Thúy Vy Trần Kiên** thực hiện

Nghĩa Mẹ Tình Mẹ

Qua Những Tác Phẩm Văn Nghệ Việt Nam

Hình như nhà thơ Pháp có nói:

“L’amour d’une mère, l’amour que nul n’oublie”.

“Tình mẹ là thứ tình không ai quên được”

Ồi, vào những trường hợp ngạc nhiên, đau đớn người ta kêu “Giời ơi”. “Trời ơi,” “Phật ơi” và cũng không thể “Mẹ ơi”.

Trong thời gian cuộc kháng chiến thần thánh chống Pháp của ta, bộ đội phục kích của ta đã nhiều khi bắt gặp lời kêu “mẹ ơi” “oh maman” của lính Pháp khi bắt chột bị ngã đạn. Sự kiện này đã được cơ quan dịch vận của ta ngày đó phổ biến trong truyền đơn, báo chí và truyền thanh để kêu gọi lính Pháp nghĩ đến tình mẹ mà hạ súng, tấy chay cuộc chiến phi nhân phi nghĩa của thực dân tái chiếm thuộc địa đó.

Mẹ, Tình Mẹ, Quê Mẹ rồi như trong trường ca Mẹ Việt Nam của Phạm Duy gồm Đất Mẹ, Núi Mẹ, Sông Mẹ, Biển Mẹ, quả thật tất cả những gì dính líu đến Mẹ Việt Nam, tình Mẹ Việt Nam, đều gây một âm hưởng bao dung và hiền dịu, thấm thiết và ai hoài, mênh mông và bất tuyệt trong lòng chúng ta như vậy.

Và chúng ta không ngạc nhiên khi thấy nhạc sĩ Phạm Duy đã đồng hóa Mẹ Việt Nam thành lịch sử Việt Nam, lịch sử một dân tộc bi hùng trên mảnh đất chịu đựng bao đau thương, thử thách này. Chúng ta hãy ôn lại nhạc và lời của khúc trường ca bất hủ này.

Nerhu trước khi chết để lại di chúc xin hỏa táng xác phàm của mình thành tro than, rồi rắc xuống cánh đồng bát ngát xứ Ấn, để được vĩnh viễn thể nhập vào mảnh đất quê hương, để được vĩnh viễn sống giữa những người dân quê Ấn cần cù và muôn vàn khổ cực. Những chính khách lổi lạc, không vong ân bao giờ họ cũng có cái nhìn kính ái về phía những người dân quê chân lấm tay bùn, tăm tối kia, nhưng chính họ mới là phần nền móng của dân tộc, họ nuôi nước, họ mở nước, họ giữ nước. Cho nên mở đầu trường ca MẸ VIỆT NAM, Phạm Duy đã khẳng định ngay bằng câu ngâm của ca khúc 1 “Mẹ ta”, ngay Phần Đầu Đất Mẹ:

Mẹ Việt Nam không son không phấn,

Mẹ Việt Nam chân lấm tay bùn.

Mẹ Việt Nam không mang nhung gấm,

Mẹ Việt Nam mang tấm nâu sòng.

Tiếng ca như thoát từ lòng đất mẹ, từ luống cày, từ nương khoai, nương sắn, hồn nhiên thanh nhẹ như gió lúa hương cau (cung đô thứ).

Lịch sử Việt Nam từ ngày lập quốc đến nay, dân tộc ta có mấy lúc được thanh nhàn? Lịch sử một dân tộc đoạn trường. Bởi vậy, trong trường ca Mẹ Việt Nam gồm bốn phần (ĐẤT MẸ – NÚI MẸ – SÔNG MẸ – BIỂN MẸ), 21 ca khúc thì ở ngay Phần Một ĐẤT MẸ, sau ca khúc 1 “Mẹ Ta” sang đến ca khúc 2 “Mẹ Xinh Đẹp” là ca khúc tươi tắn nhất. Đây là thuở Mẹ mới là cô gái đôi tám, xuân tình rờ rờ, má hồng, môi đỏ, mắt long lanh. Đây là ca khúc duy nhất nhịp nhàng, tình tứ, lòng xuân phơi phới, hồn Mẹ như vòm trời xanh thắm thắm không gợn một chút mây buồn. Vào ca khúc 3 “Mẹ Chờ Mong” đã phảng phất u hoài, mặc dầu sang ca khúc này nhạc sĩ đã chuyển từ cung đô sang cung mi giảm trưởng. Ca khúc 4 “Lúa Mẹ” cũng như ca khúc 5 “Mẹ Đón Cha Về” nét nhạc vào khúc thì tươi dòn nồng thắm, nhưng từ giữa khúc trở đi là mang mang chinh chiến, bàng bạc phân ly.

Sang Phần Hai NÚI MẸ, ca khúc 6 “Mẹ Hỏi”, định mệnh truân chuyên những sầu hận biệt ly của mùa chinh chiến miên man, tàn khốc hầu như bất tận đã lộ rõ:

Lính vua, lính chúa, lính làng

Giết bao nhiêu giặc cho chàng phải đi.

Chinh chiến định mệnh bùng nổ “Mẹ Bỏ Cuộc Chơi” (ca khúc 7) là lẽ đương nhiên. Chinh chiến khốc liệt hứa hẹn chắc chắn và gần kề cảnh núi xương chất ngất, sông máu cuộn dâng.

Ca khúc 8 “Mẹ Trong Lòng Người Đi”, người ra đi giữ nước vừa mở nước, nhịp mạnh rền Allegro Marcia, cung đô trưởng, hào hùng trong hướng mắt tương lai, nhưng vô cùng ai hoài trong hướng chiếu dĩ vãng, đứng hết với ý câu thơ khuyết danh nào trước đây:

Từ thuở mang gương đi mở cõi

Ngàn năm thương nhớ đất Thăng Long.

Mẹ ở lại với con thơ, với vườn dâu, nuôi Mẹ thay chồng. Mẹ đã là chinh phụ. Nghẹn ngào. Héo hon. Sầu chất ngất. Nhưng quả cảm. Cho đến lúc, còn có cách nào khác hơn, “Mẹ Hóa Đá” (ca khúc 10):

Gió mùa đông

Mẹ không thấy mỗi

Đứng trông về

Bốn cõi trời xa

...

Thương thi sĩ hay buồn

Cho nên mẹ hóa ra hòn núi cao.

Hạnh phúc sum họp lứa đôi với chồng trước đây chỉ lóe rạng mong manh như ánh bình minh một ngày thu gió giập mưa vùi, rồi là chia ly, nhọc nhằn về thể xác, ê chề về tinh thần, mẹ là chinh phụ, mẹ hóa đá, mẹ chỉ còn biết chất gạn lấy chút niềm vui ở nơi đàn con thơ đang bồng lớn; nhưng than ôi, bi kịch Mẹ Việt Nam tới đây – (Phần Ba – Sông Mẹ) – mới thật sự bị cuốn hút vào đáy vực của Bão Tố Khổ Đau. Thoạt Ca Khúc 11 “Muốn Về Quê Mẹ” thốt lời ảo não, vằn vữa trong gió chiều, bênh bồng cùng mây trời, mệnh mang cùng trong nước:

*Chiều chiều ra đứng bờ sông
Muốn về quê mẹ mà không có đò.*

Vì những dòng sông – lũ con – đã bị cuốn hút vào Dục Vọng, thực sự thành hiện thân của những tham sân si, chịu nặng nghiệp chướng. Từ lập công cứu nước (ca khúc 12 “Sông Còn Mãi Mê” chúng đã chuyển sang tranh bá đồ vương với nhau (ca khúc 13 “Sông Vùi Chôn Mẹ”). Mẹ Việt Nam bị xoáy cuộn xuống tới đáy vực bi thảm ở đây, và còn bị tiếp tục giữ ở đáy vực bi thảm này qua hai ca khúc liên tiếp, ca khúc 14 “Sông Không Đường Về”, và ca khúc 1 “Những Dòng Sông Chia Rẽ”. Mãi cho tới cuối ca khúc này mới thấy một giọt sương mát long lanh, một búp gió hiền, đó là lời gọi bao dung và thiết tha của Mẹ:

*Lũ con lạc lối đường xa
Có con nào nhớ mẹ ta thì về.”*

để chuyển sang Phần Bốn – BIỂN MẸ.

“Trái Cây Đau Khổ” (1) của Phần SÔNG MẸ hung hãn, hẹp hòi, phân hóa, đã mở lối thoát thành Mẹ Trùng Dương (ca khúc 16):

*Sóng vỗ miên man
Như câu ru em
Của Mẹ dịu dàng
Nước biếc mệnh mông
Như đôi tay ôm
Của Mẹ Trùng Dương*

.....

Mẹ từ thuở ban đầu cô gái quê đôi tám “đôi má tươi hồng, đôi bàn tay trắng, lưng ong, vai lắn, vú căng tròn” qua cuộc hành trình dài một đời khổ đau, nay đã tóc bạc da mồi. Đầu đây âm hưởng, tiếng thuyền chài hô biển, âm hưởng sóng vỗ mệnh mang, nhưng đó cũng là tiếng Biển Mẹ gọi con về ca khúc 17 “Biển Động Sóng Gợn” mệnh mông và hiền dịu lạ lùng:

*Hà hơ... biển động sóng gợn tứ bề
Gọi thuyền viễn xứ quay về biển đông*

*Sông ra đi từ khi non dại
Từ miền ngoài sông lại Việt Nam
Có từ Hy Mã Lạp Sơn
Cũng về biển mẹ thành con một nhà.*

Ý thức và vô thức kêu mà hiện! Ca khúc viết ở cung mi giảm thứ sáu bémol. Sức chịu đựng và tính bao dung đã đạt tới gần mức sơn cùng thủy tận, để rồi từ đó thoát chuyển sang ca khúc 18 “Thên Thang Thuyền Về”, ánh sáng rưng rưng huyền ảo như ánh bình minh đầu tiên miền địa cực sau sáu tháng đêm dài giá lạnh. Nét cò lả quen thuộc mở đầu phần kết thúc cho ca khúc này nghe mềm và ấm như khóc cho hết nước mắt để rửa sạch cõi lòng, truan chuyên còn đây nhưng thanh thân đã về:

*Mẹ già đang đón chờ ta
Có đàn chim én từ xa về rồi
Quê ta đẹp lắm mẹ ơi
Biển êm sóng lặng nước nôỉ hiền lành.*

Và thực sự kết thúc ca khúc bằng ước nguyện nhắn nhủ:

*Về đây xây đắp mối tình
Mối tình Việt Nam
Yêu Mẹ già
Thương Mẹ ta
Đàn con nhỏ
Nhớ yêu nhau
Đàn con nhỏ
Nhớ thương nhau.*

Chuyển sang ca khúc 19 “Chớp Bể Mưa Nguồn” ta bắt gặp một hình ảnh hưởng thượng và thăng hoa vô tiền tuyệt hậu trong thi giới và nhạc giới hoàn vũ:

*Mẹ cười bốc thành hơi
Mây từ biển quý lên ngôi trời già.*

Cứ như vậy trời mây mở rộng biển cả nối liền thơm ngát yêu thương, thơm ngát tình người, thơm ngát tình thiên nhiên cây cỏ, Mẹ đã thành Bà, từ những chua cay ngút ngàn Mẹ cắn răng chịu đựng, thời gian gọi tóc trắng phau phau” (2). Mẹ đau thương lên ngôi Bà hiền hậu với ca khúc 20 “Phù Sa Lốp Mây Trời Cuốn Bay”:

*Triều dâng
Ngọn sóng theo trăng vào bờ
Ngọn triều dâng sóng nhấp nhô
Đông chua rộng nói thành ta ruộng mềm*

*Đèn bồi cho máu về tim
Có đàn cháu bé nhìn chim ngoài trời
Mây bay đẹp lắm bà ơi
Làn mây trắng, cuộn khắp nơi đợi chờ
Làn mây che nắng bốn mùa
Hay là cho nước Mẹ mưa ngọt bù.*

Dân tộc Việt Nam, Tổ quốc Việt Nam, Mẹ Việt Nam, Mẹ tượng trưng cho lịch sử gian truân bi hùng. Như vậy.

Để khép bài này, tôi vẫn muốn nhắc lại câu thơ của người lính xấu số kia, câu thơ thốn thức não nề, hướng về quê nhà, Quê Mẹ, tập trung ở ngay hình ảnh người Mẹ:

*Giày vệt gót, áo sờn vai thấm thấm lạnh.
Những chiều Trường Sơn, núi đồi cô quạnh.
Mẹ hiền ơi con trót nhớ quê mình!!*

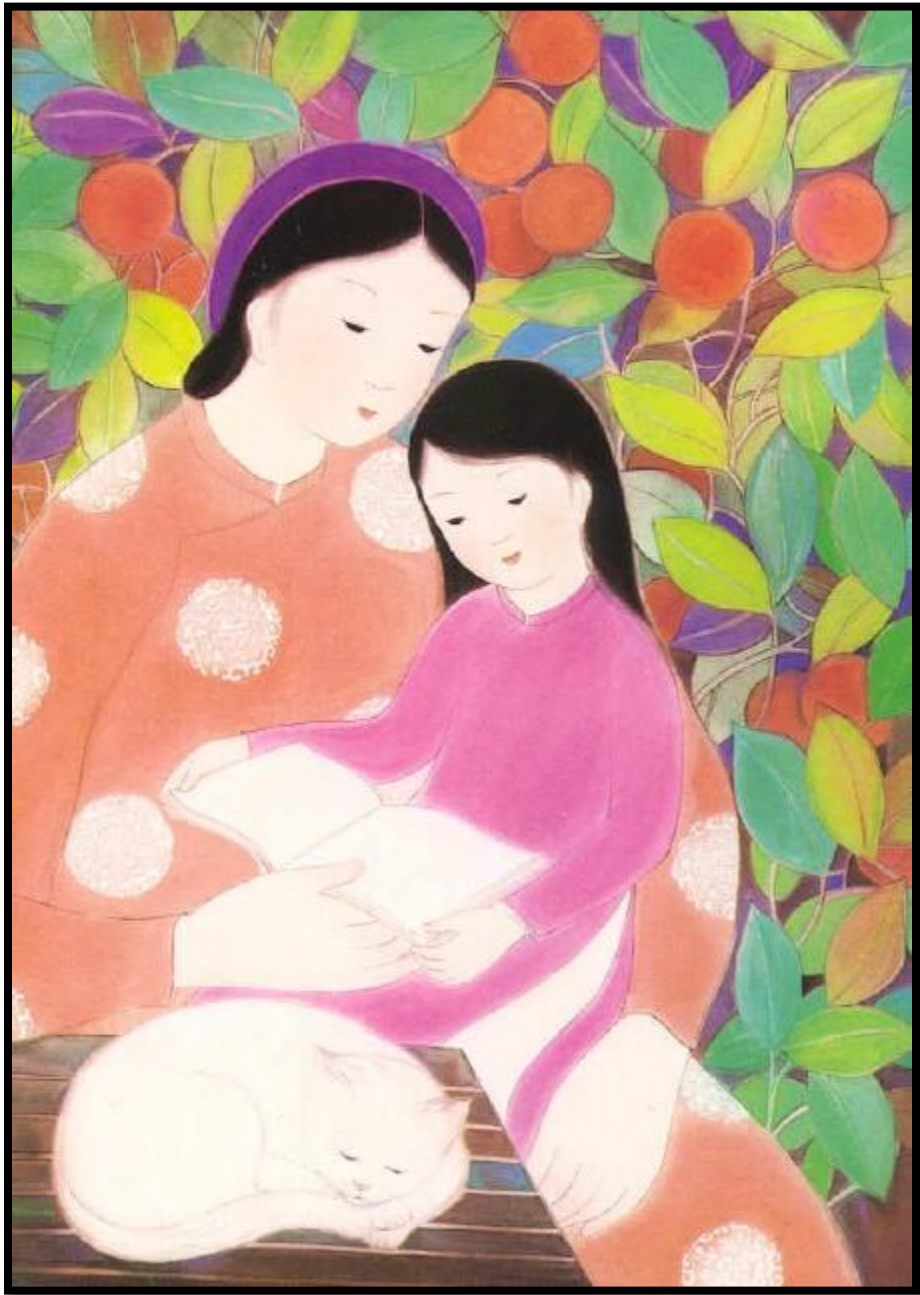
Mẹ hiền như ánh đuốc soi sáng lương tâm những lúc đi lạc trong biển sương mù.

Saigon, Vu Lan 2517 (1973)

ĐOÃN QUỐC SỸ

(1) Tên vở kịch của Soạn giả, Sáng Tạo xuất bản 1963

(2) Thơ Đoàn Văn Cừ

Mẹ và Con – Tranh lụa: Họa sĩ **Nguyễn Thị Họa**

Bông Hồng Cài Áo – Thích Nhất Hạnh (1962)

Ý niệm về mẹ thường không thể tách rời ý niệm về tình thương. Mà tình thương là một chất liệu ngọt ngào, êm dịu và cố nhiên là ngon lành. Con trẻ thiếu tình thương thì không lớn lên được. Người lớn thiếu tình thương thì cũng không “lớn” lên được. Cằn cỗi, héo mòn.

Ngày mẹ tôi mất, tôi viết trong nhật ký: tai nạn lớn nhất đã xảy ra cho tôi rồi! Lớn đến cách mấy mất mẹ thì cũng cảm thấy bơ vơ, lạc lõng, cũng không hơn gì trẻ mồ côi.

Những bài hát, những bài thơ ca tụng tình mẹ bài nào cũng dễ hay, cũng hay. Người viết, dù không có tài ba, cũng có rung cảm chân thành; người hát ca, trừ là kẻ không có mẹ ngay từ thuở chưa có ý niệm, ai cũng cảm động khi nghe nói đến tình mẹ. Những bài hát ca ngợi tình mẹ đâu cũng có, thời nào cũng có. Bài thơ mất mẹ mà tôi thích nhất, từ hồi nhỏ, là một bài thơ giản dị. Mẹ đang còn sống, nhưng mỗi khi đọc bài ấy thì sợ sệt, lo âu... sợ sệt lo âu cho một cái gì còn xa, chưa đến, nhưng chắc chắn phải đến :

*“Năm xưa tôi còn nhỏ
Mẹ tôi đã qua đời!
Lần đầu tiên tôi hiểu
Thân phận kẻ mồ côi.
Quanh tôi ai cũng khóc
Im lặng tôi sầu thôi
Để dòng nước mắt chảy
Là bớt khổ đi rồi...”*

*Hoàng hôn phủ trên mộ
Chuông chùa nhẹ rơi rơi
Tôi thấy tôi mất mẹ
Mất cả một bầu trời”.*

Một bầu trời thương yêu dịu ngọt, lâu quá mình đã bơi lội trong đó, sung sướng mà không hay, để hôm nay bừng tỉnh thì thấy đã mất rồi. Người nhà quê Việt Nam không ưa cách nói cầu kỳ. Nói rằng bà mẹ già là một kho tàng của yêu thương, của hạnh phúc thì cũng đã là cao kỳ rồi. Nói mẹ già là một thứ chuối, một thứ xôi, một thứ đường ngọt dịu, người dân quê đã diễn tả được tình mẹ một cách vừa giản dị, vừa đúng mức :

*“Mẹ già như chuối ba hương
Như xôi nếp một, như đường mía lau”.*

Ngon biết bao nhiêu! Những lúc miệng vừa đắng vừa nhạt sau một cơn sốt, những lúc như thế thì không có món ăn gì có thể gọi được khẩu vị của ta. Chỉ khi nào mẹ đến, kéo chăn đắp lại ngực cho ta, đặt bàn tay (bàn tay hay là tơ trời đâu là miên?) trên trán nóng ta và than thở “khổ chưa, con tôi”, ta mới cảm thấy đầy đủ, ấm áp, thấm nhuần chất ngọt của tình mẹ, ngọt thơm như “chuối ba hương”, dịu như “xôi nếp một” và đậm đà lịm cả cổ họng như “đường mía lau”. Tình mẹ thì trường cửu, bất tuyệt; những “chuối ba hương”, “đường mía lau”, “xôi nếp một” ấy không bao giờ cùng tận.

*“Công cha như núi Thái Sơn,
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra”.*

Nước trong nguồn chảy ra thì bất tuyệt. Tình mẹ là gốc của mọi tình cảm thương yêu. Mẹ là giáo sư dạy về thương yêu, một phân khoa quan trọng nhất trong trường đại học cuộc đời. Không có mẹ, tôi sẽ không biết thương yêu. Nhờ mẹ mà tôi biết được thế nào là tình nhân loại, tình chúng sinh; nhờ mẹ mà tôi biết được chút ý niệm về đức từ bi. Vì mẹ là gốc của tình thương, nên ý mẹ lặn chìm ý niệm thương yêu của tôn giáo vốn cũng dạy về tình thương. Đạo Phật có đức Quán Thế Âm, tôn sùng dưới hình thức mẹ. Em bé vừa mở miệng khóc thì mẹ đã chạy tới bên nôi. Mẹ hiện ra như một thiên thần dịu hiền làm tiêu tan khổ đau lo âu. Đạo Chúa có Đức Mẹ, Thánh Nữ Đồng Trinh Maria. Trong tín ngưỡng bình dân Việt có thánh mẫu Liễu Hạnh, cũng dưới hình thức mẹ.

Bởi vì chỉ cần nghe đến danh từ mẹ, ta đã thấy lòng tràn ngập yêu thương rồi. Mà từ yêu thương đi tới tín ngưỡng và hành động thì không xa chi mấy bước. Tây phương không có ngày Vu-lan nhưng cũng có Ngày Mẹ (Mother's day) mồng mười tháng năm. Tôi nhà quê không biết cái tục ấy. Có một ngày tôi đi với thầy Thiên Ân tới nhà sách ở khu Ginza ở Đông Kinh, nửa đường gặp mấy người sinh viên Nhật, bạn của thầy Thiên Ân. Có một cô sinh viên hỏi nhỏ thầy Thiên Ân một câu, rồi lấy trong sách ra một bông hoa cẩm chướng màu trắng cài vào khuy áo tràng của tôi. Tôi lạ lùng, bỡ ngỡ, không biết cô làm gì, nhưng không dám hỏi, cố giữ vẻ tự nhiên, nghĩ rằng có một tục lệ chi đó.

Sau khi họ nói chuyện xong, chúng tôi vào nhà sách, thầy Thiên Ân mới nói cho tôi biết đó là “Ngày Mẹ”, theo tục Tây phương. Nếu anh còn mẹ, anh sẽ được cài một bông hoa màu hồng trên áo, và anh sẽ tự hào được còn mẹ. Còn nếu anh mất mẹ, anh sẽ được cài trên áo một bông hoa trắng. Tôi nhìn lại bông hoa trắng trên áo mà bỗng thấy tủi

thân. Tôi cũng mò côi như bất cứ một đứa trẻ vô phúc khôn nạn nào; chúng tôi không có được cái tục hào được cài trên áo một bông hoa màu hồng. Người được hoa trắng sẽ thấy xót xa, nhớ thương, không quên mẹ, dù người đã khuất. Người được hoa hồng sẽ thấy sung sướng nhớ rằng mình còn mẹ, và sẽ cố gắng để làm vui lòng mẹ, kéo một mai người khuất núi có khóc than cũng không còn kịp nữa. Tôi thấy cái tục cài hoa đó đẹp và nghĩ rằng mình có thể bắt chước áp dụng trong ngày báo hiếu Vu-lan.

Mẹ là một dòng suối, một kho tàng vô tận, vậy mà lắm lúc ta không biết, để lãng phí một cách oan uổng. Mẹ là một món quà lớn nhất mà cuộc đời tặng cho ta, những kẻ đã và đang có mẹ. Đừng có đợi đến khi mẹ chết rồi mới nói: trời ơi, tôi sống bên mẹ suốt mấy mươi năm trời mà chưa có lúc nào NHÌN KỸ được mặt mẹ. Lúc nào cũng chỉ nhìn thoáng qua. Trao đổi vài câu ngắn ngủi. Xin tiền ăn quà. Đòi hỏi mọi chuyện. Ôm mẹ mà ngủ cho ấm. Giận dỗi. Hờn lầy. Gây bao nhiêu chuyện rắc rối cho mẹ phải lo lắng, ốm mòn, thức khuya dậy sớm vì con. Chết sớm cũng vì con. Để mẹ phải suốt đời bép núc vá may giặt rửa, dọn dẹp. Và để mình bận rộn suốt đời lên xuống ra vào lợi danh. Mẹ không có thời giờ nhìn kỹ con. Và con không có thời giờ nhìn kỹ mẹ. Để khi mẹ mất, mình có cảm nghĩ : thật như là mình chưa bao giờ thật có ý thức rằng mình có mẹ.

Chiều nay khi đi học về, hoặc khi đi làm việc ở sở về, em hãy vào phòng mẹ với một nụ cười thật trầm lặng và thật bền. Em sẽ ngồi xuống bên mẹ. Sẽ bắt mẹ dừng kim chỉ, mà đừng nói năng chi. Rồi em sẽ nhìn mẹ thật lâu, thật kỹ để trông thấy mẹ và để biết rằng mẹ đang sống và đang ngồi bên em. Cầm tay mẹ, em sẽ hỏi một câu ngắn làm mẹ chú ý. Em hỏi : “Mẹ ơi, mẹ có biết không? “. Mẹ sẽ hơi ngạc nhiên và sẽ hỏi em, vừa hỏi vừa cười : ” Biết gì? “. Vẫn nhìn vào mắt mẹ, vẫn giữ nụ cười trầm lặng và bền, em sẽ nói : “Mẹ có biết là con thương mẹ không?”. Câu hỏi sẽ không cần được trả lời. Cho dù người lớn ba bốn mươi tuổi người cũng có thể hỏi như thế, bởi vì người là con của mẹ.

Mẹ và em sẽ sung sướng, sẽ sống trong ý thức tình thương bất diệt. Mẹ và em sẽ trở thành bất diệt và ngày mai, mẹ mất, em sẽ không hối hận, đau lòng.

Ngày Vu-lan ta nghe giảng và đọc sách nói về ngài Mục-liên và về sự hiếu đễ. Công cha, nghĩa mẹ. Bỏ phận làm con. Ta lạy Phật cầu cho mẹ sống lâu. Hoặc lạy mười phương tăng chú nguyện cho mẹ được tiêu diêu nơi cực lạc, nếu mẹ đã mất. Con mà không có hiếu là con bỏ đi. Nhưng hiếu thì cũng do tình thương mà có; không có tình thương, hiếu chỉ là giả tạo, khô khan, vụng về, cố gắng mệt nhọc. Mà có tình thương là có đủ hết rồi. Cần chi nói đến bỏ phận. Thương mẹ, như vậy là đủ. Mà thương mẹ không phải là một bỏ phận. Thương mẹ là một cái gì rất tự nhiên. Như khát thì uống nước. Con thì phải có mẹ, phải thương mẹ. Chữ PHẢI đây không phải là luân lý, là bỏ phận. PHẢI ĐÂY LÀ LÝ ĐƯƠNG NHIÊN. Con thì đương nhiên thương mẹ, cũng như khát thì đương nhiên tìm nước uống. Mẹ thương con, nên con thương mẹ. Con cần mẹ, mẹ cần con. Nếu mẹ không cần con, con không cần mẹ, thì đó không phải là mẹ và con. Đó là lạm dụng danh từ mẹ con.

Ngày xưa, thầy giáo hỏi rằng: con mà thương mẹ thì phải làm thế nào ? Tôi trả lời : vâng lời, cố gắng giúp đỡ, phụng dưỡng lúc mẹ về già và thờ phụng khi mẹ khuất núi. Bây giờ thì tôi biết rằng : con thương mẹ thì không phải “làm thế nào” gì hết. Cứ thương mẹ, thế là đủ lắm rồi, cần chi phải hỏi “làm thế nào” nữa ! Thương mẹ không phải là một vấn đề luân lý đạo đức.

Anh mà nghĩ rằng tôi viết bài này để khuyên anh về luân lý đạo đức là anh lầm. Thương mẹ là một vấn đề hưởng thụ. Mẹ như suối ngọt, như “đường mía lau”, như “xôi nếp một”. Anh không hưởng thụ thì uổng cho anh. Chị không hưởng thụ thì thiệt cho chị. Tôi chỉ cảnh cáo cho anh chị biết mà thôi. Để mai này anh chị đừng có than thở rằng : đời ta không còn gì cả. Một món quà như mẹ mà còn không vừa ý thì họa chẳng có làm ngọc hoàng thượng đế mới vừa ý, mới bằng lòng, mới sung sướng. Nhưng tôi biết ngọc hoàng không sung sướng đâu, bởi ngọc hoàng là đáng tự sinh, không bao giờ có điểm phúc có được một bà mẹ.

Tôi kể chuyện này, anh đừng nói tôi khờ dại. Đáng lẽ chị tôi không nên đi lấy chồng, tôi không nên đi tu mới phải. Chúng tôi bỏ mẹ mà đi, người thì theo cuộc đời mới bên cạnh người con trai thương yêu, người thì đi theo lý tưởng đạo đức mình say mê và tôn thờ. Ngày chị tôi đi lấy chồng, mẹ tôi lo lắng lằng xằng, không tỏ vẻ buồn bã chi. Nhưng đến khi chúng tôi ăn cơm trong phòng, ăn qua loa để đợi giờ rước dâu, thì mẹ tôi không nuốt được miếng nào. Mẹ nói : “Mười tám năm trời nó ngồi ăn cơm với mình, bây giờ nó ăn bữa cuối cùng rồi thì nó sẽ đi ăn ở một nhà khác”. Chị tôi gục đầu xuống mâm cơm, khóc. Chị nói : “Thôi con không lấy chồng nữa”. Nhưng rốt cuộc thì chị cũng đi lấy

chồng. Còn tôi thì bỏ mẹ mà đi tu. “Các ái từ sở thân” là lời khen ngợi người có chí xuất gia. Tôi không tự hào chi về lời khen đó. Tôi thương mẹ, nhưng tôi có lý tưởng, vì vậy phải xa mẹ. Thiệt thòi cho tôi, có thể thôi.

Ở trên đời, có nhiều khi ta phải chọn lựa. Mà không có sự chọn lựa nào là không khổ đau. Anh không thể bắt cá hai tay. Chỉ khổ là vì muốn làm người nên anh phải khổ đau. Tôi không hối hận vì bỏ mẹ đi tu nhưng tôi tiếc và thương cho tôi vô phúc thiệt thòi nên không được hưởng thụ tất cả kho tàng quý báu đó. Mỗi buổi chiều lạy Phật, tôi cầu nguyện cho mẹ. Nhưng tôi không được ăn “chuối ba hương”, “xôi nếp một” và “dường mía lau”.

Anh cũng đừng tưởng tôi khuyên anh : không nên đuổi theo sự nghiệp mà chỉ nên ở nhà với mẹ. Tôi đã nói là tôi không khuyên rằng ai hết — tôi không giảng luân lý đạo đức — rồi mà. Tôi chỉ nhắc anh : mẹ là chuối, là xôi, là đường, là mật, là ngọt ngào, là tình thương. Để anh đừng quên. Quên là một lỗi lớn : cũng không phải lỗi nữa, mà là một sự thiệt thòi. Mà tôi không muốn anh chị thiệt thòi, vô tình mà bị thiệt thòi. Tôi xin cài vào túi áo anh một bông hoa hồng : để anh sung sướng, thể thòi.

Nếu có khuyên, thì tôi sẽ khuyên anh như thế này : chiều nay, khi đi học về, hoặc khi đi làm việc về, anh hãy vào phòng mẹ với một nụ cười thật trầm lặng và thật bền. Anh sẽ ngồi xuống bên mẹ. Sẽ bắt mẹ dừng kim chỉ, mà đừng nói năng chi. Rồi anh sẽ nhìn mẹ thật lâu, thật kỹ, để trông thấy mẹ và để biết rằng mẹ đang sống và đang ngồi bên anh. Cầm tay mẹ, anh sẽ hỏi một câu ngắn làm mẹ chú ý. Anh hỏi : “Mẹ ơi, mẹ có biết không?” Mẹ sẽ hơi ngạc nhiên và sẽ nhìn anh, vừa cười vừa hỏi : “Biết gì?” Vẫn nhìn vào mắt mẹ, vẫn giữ nụ cười trầm lặng và bền, anh sẽ hỏi tiếp : “Mẹ có biết là con thương mẹ không?” Câu hỏi sẽ không cần được trả lời. Cho dù anh lớn ba bốn mươi tuổi, chị lớn ba bốn mươi tuổi, thì anh cũng hỏi câu ấy, chị cũng hỏi câu ấy, em cũng hỏi câu ấy. Bởi vì anh, bởi vì chị, bởi vì em đều là con của mẹ. *Mẹ và anh sẽ sung sướng, sẽ được sống trong ý thức tình thương bất diệt. Và ngày mai mẹ mất, anh sẽ không hối hận, đau lòng, tiếc rằng anh không có mẹ.*

Đó là điệp khúc tôi muốn ca hát cho anh nghe hôm nay. Và anh hãy ca, chị hãy ca, em hãy ca cho cuộc đời đừng chìm trong vô tâm, quên lãng. Đóa hoa màu hồng tôi cài trên áo anh rồi đó. Anh hãy sung sướng đi.

Thầy Thích Nhất Hạnh giảng:

■ **Chánh Niệm về Hạnh Phúc** qua Bông Hồng Cài Áo

Bông Hồng Cài Áo

Nhạc: **Phạm Thế Mỹ** – Lời: ý từ của bài viết của **Thiền sư Thích Nhất Hạnh**

 [Khánh Ly ca](#)

Một bông Hồng cho em
Một bông Hồng cho anh
Và một bông Hồng cho những ai
Cho những ai đang còn Mẹ
Đang còn Mẹ để lòng vui sướng hơn
Rủi mai này Mẹ hiền có mất đi
Như đóa hoa không mặt trời
Như trẻ thơ không nụ cười
ngỡ đời mình không lớn khôn thêm
Như bầu trời thiếu ánh sao đêm

Mẹ, Mẹ là giòng suối dịu hiền
Mẹ, Mẹ là bài hát thần tiên
Là bóng mát trên cao
Là mắt sáng trăng sao
Là ánh đuốc trong đêm khi lạc lối

Mẹ, Mẹ là lọn mía ngọt ngào
Mẹ, Mẹ là nải chuối buồng cau
Là tiếng dế đêm thâu
Là nắng ấm nương dâu
Là vốn liếng yêu thương cho cuộc đời

Rồi một chiều nào đó anh về nhìn Mẹ yêu, nhìn thật lâu
Rồi nói, nói với Mẹ rằng “Mẹ ơi, Mẹ ơi, Mẹ có biết hay không?”
-Biết gì? “Biết là, biết là con thương Mẹ không?”

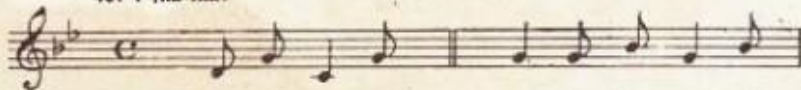
Đóa hoa màu hồng vừa cài lên áo đó anh
Đóa hoa màu hồng vừa cài lên áo đó em
Thì xin anh, thì xin em
Hãy cùng tôi vui sướng đi.

BÔNG HỒNG CẢI ẠO

S :
NHẤT HẠNH

ĐƠN THÂN CA KHÚC :
PHẠM THẾ MỸ

TUY T TNA THỨT

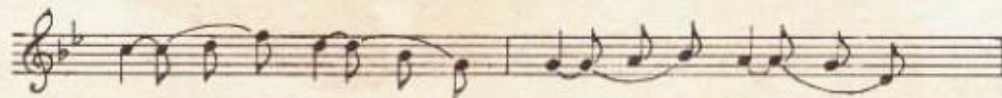
Một bông hồng cho em một bông hồng cho

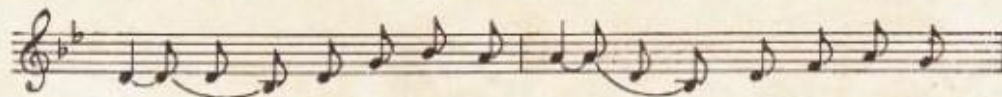
anh và một bông hồng cho những ai cho những ai đang còn

mẹ đang còn mẹ dịu lòng vui sướng hơn rồi mai này mẹ hiền có mắt

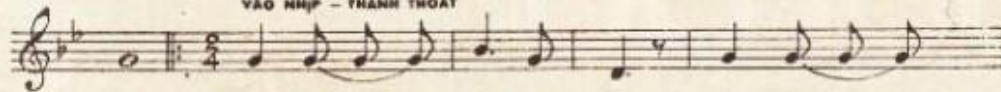

di như đóa hoa không mặt trời như trẻ thơ không nụ

cười ngỡ đời mình không lớn khôn thêm như bầu trời thiếu ánh sao

VÀO NHỊP - THANH THOÁT

đêm... Mẹ mẹ là dòng suối dịu hiền mẹ mẹ là bài
Mẹ mẹ là làn sữa ngọt ngào mẹ mẹ là nôi

GIẤY PHÉP SỐ: 322.9/ĐTT/PHNT/19-9-1978

CAM TRÍCH DỊCH IN LẠI
TRÊN MỌI HÌNH THỨC

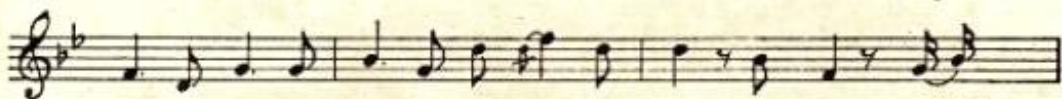
hát thân tiên là bóng mát trên cao là mặt sáng trăng sao là
chuối buồng cau là tiếng đờ đêm thâu là nắng ấm nương dâu là

ánh đuốc trong đêm khi lạc lối
vốn liếng yêu thương cho cuộc đời... Rồi một chiều nào đó anh.

về nhìn mẹ yêu nhìn thật lâu rồi nói nói với mẹ,

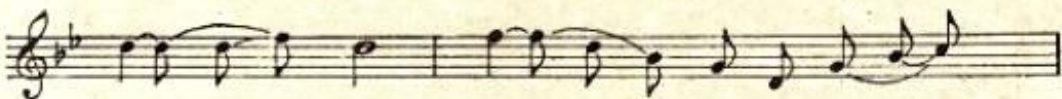
rằng «mẹ ơi mẹ ơi mẹ có biết hay không?» —Biết gì? «biết

CHẠM LẠI...

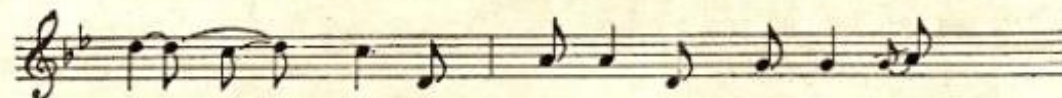
VÀO NHỊP - SÁNG LÊN

là biết là con thương mẹ không?» đóa hoa màu hồng vừa cài lên

áo đó anh đóa hoa màu hồng vừa cài lên

áo đó em thì xin anh thì xin em hãy

CHẠM LẠI ĐỂ HẾT

cùng tôi vui sướng đi hãy cùng tôi vui sướng đi.

Mother

If I could give you diamonds
for each tear you cried for me.
If I could give you sapphires
for each truth you've helped me see.
If I could give you rubies
for the heartache that you've known
If I could give you pearls
for the wisdom that you've shown.

Then you'll have a treasure, mother,
that would mount up to the skies
That would almost match
the sparkle in your kind and loving eyes.

But I have no pearls, no diamonds,
As I'm sure you're well aware
So I'll give you gifts more precious
My devotion, love and care.

Anonymous

Mẹ

Nếu con có thể dâng lên
Biểu cho Mẹ quý Mẹ hiền kim cương
Đền bù mỗi giọt lệ vương
Mẹ thường than khóc vì thương con mình.

Nếu con có được ngọc xanh
Để mà dâng Mẹ đáp tình bấy lâu
Về từng chân lý nhiệm mầu
Giúp cho con thấy trước sau tỏ tường.

Nếu con có được ngọc hồng
Để mà dâng Mẹ thỏa lòng tri ân
Về từng nỗi khổ vô ngần
Mẹ thường phải chịu bao phần bi ai.

Nếu con có được ngọc trai
Để mà dâng mẹ một mai đáp đền
Về lời Mẹ dạy khó quên
Khôn ngoan, trí tuệ, lành hiền lắm thay.

Thời mẹ ơi! Mẹ có ngay
Một kho châu báu chất đầy biết bao
Đầy lên tới tận trời cao
Long lanh như mắt Mẹ nào khác chi

Mắt thương yêu, mắt từ bi.
Nhưng con chẳng có chút gì Mẹ ơi!
Không kim cương, không ngọc trai
Chắc là Mẹ đã rõ hoài lâu nay

Nên con dâng Mẹ quà này
Quà con quý giá lắm thay Mẹ à!
Đó là lòng thật thiết tha,
Thành tâm chăm sóc, mặn mà kính yêu.

Tâm Minh Ngô Tằng Giao

chuyển ngữ

🎵 [Nhật Ký Của Mẹ](#) – Diary of a Mother (youtube)

Sáng tác & vẽ tranh trên cát: **Nguyễn Văn Chung**

Tiếng hát: **Hiền Thục** – Phụ đề tiếng Anh: **Tạ Nguyễn Tấn Trường**

CHỦ ĐỀ: THƯƠNG YÊU MẸ HIỀN

Biên Soạn:
Phan Anh Dũng
Rockville, Maryland USA

Hiệu đính: 5/5/2022

MỪNG NGÀY LỄ HIỀN MẪU

